

2. Матюха М.М. Місце управлінської звітності в інформаційній системі підприємства : колективна монографія. Умань : Візаві, 2013. Ч. 2. С. 262–272.
3. Бунда О.М. Blockchain-технологія в обліку і аудиті/ Проблеми інноваційно інвестиційного розвитку. Київ. - 2022. - № 28 С. 168-178. DOI: 10.33813/2224-1213.28.2022.15
4. SAP Help Portal. URL: <http://help.sap.com>
5. BAS ERP – інноваційне рішення для побудови комплексних інформаційних систем управління. URL: <https://www.bas-soft.eu/soft/bas-corp/bas-erp/#recentPostsIn>

УДК 336.519.8

*Русіна Ю.О., к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну*

МОДЕЛІ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Фінансова стабільність є ключовою складовою економічного розвитку, яка забезпечує ефективне функціонування фінансової системи і сприяє забезпеченню стабільності макроекономічного середовища в цілому. Цільові орієнтири і механізми, що забезпечують стабільність фінансової системи, залежать від використовуваних моделей фінансової стабільності.

Моделі фінансової стабільності розглядаються як теоретичні конструкції, які допомагають аналізувати та передбачати фінансові ризики та визначати ефективні заходи для запобігання кризових ситуацій у фінансовій системі. Вони дозволяють розуміти взаємозв'язок між різними складовими фінансової системи та їх взаємовплив на стабільність цієї системи в цілому [2, с. 43].

Моделі фінансової стабільності базуються на різних теоретичних підходах, які можуть бути економічними, правовими, соціальними, політичними та іншими.

Одним з найбільш поширених теоретичних визначень фінансової стабільності є те, що вона полягає в здатності фінансової системи до ефективного функціонування, а також в її здатності витримувати ризики, які можуть виникнути в економіці [1, с. 45].

Згідно з цим визначенням, фінансова стабільність може бути розглянута з трьох основних складових:

- Фінансова стійкість – здатність фінансової системи до забезпечення рівноваги між ризиком та прибутком, а також до запобігання банкрутства фінансових установ.
- Фінансова ліквідність – здатність фінансової системи до забезпечення доступності кредитування, реалізації фінансових операцій та виконання зобов'язань перед клієнтами та іншими фінансовими установами.
- Фінансова ефективність – здатність фінансової системи до забезпечення оптимальної розподілу ресурсів та досягнення максимальних економічних результатів.

Моделі фінансової стабільності використовуються для оцінки рівня фінансової стабільності та прогнозування ризиків, які можуть виникнути в фінансовій системі. Ці моделі можуть бути розроблені на основі різних теоретичних підходів та методів, і вони можуть бути використані для аналізу різних аспектів фінансової стабільності, включаючи ризикові фактори, стійкість фінансових ринків та інші [3, с. 26–27].

Основні моделі фінансової стабільності включають:

- Статистичні моделі – ці моделі використовуються для оцінки статистичних зв'язків між різними факторами та показниками фінансової стабільності. Наприклад, можуть бути розроблені моделі, які враховують вплив макроекономічних показників на рівень ризику в банківській системі.

- Моделі ризику – ці моделі оцінюють рівень ризику в фінансовій системі та використовуються для прогнозування можливих ризикових сценаріїв. Наприклад, можуть бути розроблені моделі ризику, які враховують ризик дефолту кредитів та ризик фінансових операцій.
- Моделі стрес-тестування – ці моделі використовуються для оцінки стійкості фінансової системи в умовах стресових ситуацій. Наприклад, можуть бути розроблені моделі, які враховують вплив економічних криз на рівень капіталізації банків.
- Моделі макроекономічного прогнозування – ці моделі використовуються для прогнозування розвитку економіки та її впливу на фінансову систему. Наприклад, можуть бути розроблені моделі, які враховують вплив макроекономічних показників, таких як ВВП, інфляція та безробіття, на ризик в банківській системі та на ринок цінних паперів.
- Моделі системного ризику – ці моделі використовуються для оцінки ризику, який виникає внаслідок взаємодії різних фінансових установ та їх взаємного впливу на фінансову систему в цілому. Наприклад, можуть бути розроблені моделі, які враховують взаємодію між банками та іншими фінансовими установами та їх вплив на ринок цінних паперів [4, с. 119].

Слід також зазначити, що моделі банківської системи та моделі моніторингу фінансової стабільності є також важливими інструментами для оцінки фінансової стабільності та виявлення можливих ризиків у фінансовій системі.

Моделі банківської системи використовуються для оцінки стану банківської системи та її взаємодії з ринком цінних паперів та іншими фінансовими установами. Ці моделі можуть враховувати рівень кредитного ризику банків та їх вплив на стабільність ринку цінних паперів [1, с. 49].

Отже, для того, щоб бути ефективними, моделі фінансової стабільності повинні базуватись на якісних та кількісних даних та враховувати вплив різних факторів на фінансову систему. Важливо також, щоб ці моделі були гнучкими та могли бути адаптовані до мінливих умов та нових ризиків.

Незважаючи на те, що моделі фінансової стабільності мають свої обмеження та недоліки, вони є важливим інструментом для оцінки ризиків та підвищення рівня фінансової стабільності. Для забезпечення стійкості фінансової системи та економіки в цілому, важливо використовувати широкий спектр моделей та методів, які дають можливість аналізувати різні аспекти фінансової стабільності та ризиків, що виникають у нестійких умовах.

Література

1. Назарова Т. Ю., Гаврик А. А. Фінансова стійкість підприємства в сучасних умовах. *Загальнодержавний науково-виробничий та інформаційний журнал «Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит»*. 2021. № 5–6 (159–160). С. 44–51.
2. Орлов В. В. Фінансова стійкість та фінансова стабільність: теоретичне узгодження дефініцій. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. №11–12 (288–289). С. 42–48.
3. Унковська Т. Є. Системне розуміння фінансової стабільності: розв'язання парадоксів. *Економічна теорія*. 2009. № 1. С. 14–33.
4. Чирак, І. Фінансова стабільність, фінансова нестабільність і фінансова стійкість економіки. *Світ фінансів*. 2020. Вип. 2. С. 115–125.